

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

#MİLLİ
TEKNOLOJİ
HAREKESİ

T.C. SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
GÜNEYDOĞU ANADOLU PROJESİ
BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI

EKONOMİK, KÜLTÜREL VE SOSYAL KALKINMA PROJELERİ ÖN TEKLİF ÇAĞRISI (GAP EKÜS)

GAP ORGANİK

BAŞVURU REHBERİ

proje.gap.gov.tr

KALKINMA AJANLARI
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

EKONOMİK, KÜLTÜREL VE SOSYAL KALKINMA PROJELERİ ÖN TEKLİF ÇAĞRISI (GAP EKÜS)

BAŞVURU REHBERİ

SON BAŞVURU TARİHİ
22 MART 2024

İÇİNDEKİLER

1. PROGRAMIN AMACI VE GEREKÇESİ	3
2. PROGRAMIN KÜNYESİ	3
Program Öncelikleri ve Uygun Proje Konuları	4
3. KİMLER BAŞVURAMAZ?	9
4. PROJE ORTAĞI/ORTAKLARININ UYGUNLUĞU	9
5. MALİYETLERİN UYGUNLUĞU	10
Uygun Olmayan Maliyetler	11
Ayni Katkılar	12
6. BAŞVURU ŞEKLİ VE YAPILACAK İŞLEMLER	13
Başvuru Nereye ve Nasıl Yapılır?	13
Proje Teklifinin İdari, Teknik ve Mali Yönden Değerlendirilmesi	13
Son Başvuru Tarihi	14
7. PROGRAM TAKVİMİ	15

EKONOMİK, KÜLTÜREL VE SOSYAL KALKINMA PROJELERİ ÖN TEKLİF ÇAĞRISI (GAP EKÜS)

PROGRAMIN AMACI VE GEREKÇESİ

Ülkemizin ulusal düzeyde ekonomik, sosyal ve kültürel gelişmesinin sağlanması amacıyla bölgeler arası gelişmişlik farklarının azaltılmasına ve bölgesel gelişmenin sağlanmasına yönelik strateji ve politikaların oluşturulması her zaman öncelik ve önem taşımıştır. Bu amaçla GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı tarafından GAP illerinde yereldeki kurumların proje fikirlerinin bir plan dâhilinde hayata geçirilmesi ve odağında kadın ve gençler olan; istihdam, üretim, katma değer, yanı sıra yenilikçi yaklaşımlarla insan hayatını önceleyen, afetlere dirençliliği, doğa ve çevre hassasiyetlerini de dikkate alan projelerin uygulanması ile bölgesel ve ulusal kalkınmaya katkı sunulması amacıyla Ekonomik, Kültürel ve Sosyal Kalkınma Projeleri Ön Teklif Çağrısı'na (GAP EKÜS) çıkmıştır.

ÖNEMLİ

Ekonomik, Kültürel ve Sosyal Kalkınma Projeleri Ön Teklif Çağrısı (GAP EKÜS) iki aşamalı olarak gerçekleştirilecektir. Hazırlanmış olan bu teklif çağrısı metni ön başvuru sürecine dair detayları kapsamaktadır. Ön başvuru sürecinden başarıyla geçen projeler ikinci aşama olan nihai değerlendirme aşamasına geçebilecektir. Nihai değerlendirme sürecine ilişkin detaylar başarılı proje sahiplerine ayrıca bildirilecektir.

PROGRAM KÜNYESİ

Program Adı	Ekonomik, Kültürel ve Sosyal Kalkınma Projeleri Ön Teklif Çağrısı
Referans No	GAP/25/EKÜS
İlan Tarihi	16 Şubat 2024
Son Başvuru Tarihi	22 Mart 2024
Programın Amacı	Programla GAP Bölgesi'nde bulunan illerin ekonomik, kültürel ve sosyal gelişmesine katkıda bulunmak amaçlanmaktadır.

Program Öncelikleri ve Uygun Proje Konuları

Öncelik 1: Tarımda Yenilikçi, Rekabetçi Uygulamaların Yaygınlaştırılması

Öncelik 1 İçin Uygun Proje Konuları:

Organik Tarım;

- Organik tarım uygulamalarında; üretimin yaygınlaştırılması, eğitim, örgütlenme, sertifikasyon, pazarlama, ürün işleme, paketlenme ve markalaşma işlemlerine yönelik projeler
- Yerel ve geleneksel olarak üretilen pazar değeri yüksek ürünlerin organik olarak üretilmesi, işlenmesi, markalaşması, tanıtım ve pazarlamasını içeren projeler

Hassas Tarım;

- Hassas tarım, akıllı tarım ve akıllı teknolojik sistemlerin ve tekniklerin (gübreleme, sulama, ilaçlama vb.) kullanımı ve dönüşümü amacıyla çiftçi uygulamalarını öngören projeler,
- Hassas Tarım Sistemlerinin uygulanması ve yaygınlaştırılmasına yönelik projeler

Rejeneratif Tarım;

- Tarımsal kaynakların korunması, iyileştirilmesi ve sürdürülebilirliğinin sağlanmasına yönelik üretim, teknik (su hasadı, azaltılmış toprak işleme, değişken oranlı gübreleme ve/veya yeşil gübreleme vb.) ve teknolojilerin kullanılarak iklim değişikliğinin olumsuz etkilerinin azaltılmasına yönelik projeler,

Tarımsal Altyapının Geliştirilmesi;

- Coğrafi işaretli ve yöresel ürünlerin işlenmesi, tasnif edilmesi, depolanması, paketlenmesi, pazarlanması, tanıtım ve geliştirilmesine yönelik projeler,
- Bölgede, doğada kendi halinde yetişen, pazar değeri yüksek ve katma değer sağlayabilecek alternatif ürünlerin çiftçi elinde kültüre alınarak yetiştirilmesi konusunda çiftçilere eğitim verilmesi, üretim alanları tesis etme, paketlenme ve pazarlamasına yönelik projeler,
- Bölgeler için başat tarım ürünlerinin verim ve kalitesinin yükseltilmesine yönelik ve bu ürünlere rekabet üstünlüğü sağlayacak projeler,
- Küçük aile işletmelerini harekete geçirecek, kırsalda kadın ve genç istihdamına katkı sağlayan projeler,
- Bölgede, ata tohumlarının sürdürülebilirliğinin sağlanmasına yönelik projeler,
- Model teşkil edebilecek tarım teknik ve teknolojilerinin kullanıldığı, sebze, meyve ve süs bitkileri yetiştiriciliğinin yaygınlaştırılması amacıyla; işletme mantığı ile yapılacak fide/fidan üretim seraları, ısıtmasız turfanda üretim seraları ve kapama meyve bahçesi projeleri,
- Bölgenin sahip olduğu zengin, tıbbi ve aromatik bitki florası ve pazarlama olanaklarının dikkate alınarak bu ürünlerin yetiştiriciliğinin yaygınlaştırılmasına yönelik projeler,
- Bölgeye adapte olmuş iklim ve toprak yapısına uygun sertifikalı yem bitkileri ve hububat tohumlarının geliştirilmesi, çiftçilere tanıtımı sağlanarak kullanımını yaygınlaştırmaya yönelik projeler,
- Yenilikçi teknolojilerin araştırma, geliştirme ve yaygınlaştırılmasına yönelik pilot uygulamalar içeren model projeler,

Öncelik 2: Tarım ve Tarıma Dayalı Sanayide Entegre Kaynak Verimliliği

Öncelik 2 İçin Uygun Proje Konuları:

Bu öncelik kapsamında, GAP Bölgesi için buğday, mısır, kırmızı mercimek, domates, üzüm, antepfıstığı, zeytin, pamuk, biber ve sütten (koyun ve manda sütü öncelikli) müteşekkil 11 adet stratejik ürün belirlenmiştir. Teklif edilecek projeler, mutlaka bu ürünlerden biri veya birkaçına yönelik aşağıdaki maddelerden en az birini kapsamalıdır.

- Döngüsel ekonomi ve kaynak verimliliği yaklaşımını esas alan, tohum ve temel girdilerden başlayarak nihai sanayi ürününe kadar olan değer zincirini bütüncül şekilde ele alan, verim kayıplarını analiz ederek net bir şekilde ortaya koyan, çözüm için öneriler ve yol haritası ortaya koyabilen projeler,
- Tohumdan nihai tarımsal ürüne kadar yenilikçi, karbon salınımının azaltılması ve verim artırıcı teknolojilerin geliştirilmesine ve yaygınlaştırılmasına yönelik pilot uygulamalar içeren projeler,
- Verimliliğe katkı sağlayacak sanayi tedarik zinciri, işletme içi prosesler ve lojistik imkânlarının iyileştirilmesine yönelik projeler,
- Araştırma merkezleri, üniversiteler, enstitüler, Teknokent ve diğer akademik birimler tarafından gerçekleştirilen tarım ve tarıma dayalı sanayide entegre kaynak verimliliğine yönelik yeni teknolojilere ilişkin araştırma-geliştirme çalışmaları ve pilot uygulama içeren projeler,
- Teknik ve mesleki kapasitenin artırılması, staj ve istihdam odaklı uygulama içeren, eğitim ve kursların düzenlenmesine yönelik projeler (sadece eğitim içeren projeler uygun değildir)
- Kurumsal kapasitenin artırılması ve uluslararası iş birlikleri geliştirilmesini içeren projeler. Bu öncelik altında sunulacak projeler uygulama, yazılım, iş modeli, iş birliği platformu geliştirilmesi, teknoloji transferi vb. teknik bir çıktı içermelidir.

Öncelik 3: Yenilenebilir Enerji ve Enerji Verimliliği

Öncelik 3 İçin Uygun Proje Konuları:

- Toplumun yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği konularında bilinçlenmesini sağlayacak projeler,
- Enerji üretiminde kaynakların çeşitlendirilmesine hizmet eden güneş, rüzgar, biyokütle ve diğer yenilenebilir enerji kaynaklarının uygulama alanlarının yaygınlaştırılmasına yönelik projeler,
- Enerji tüketiminde fosil yakıtlar yerine karbon salınımını azaltan, çevresel etkileri minimize eden projeler öncelikli olmak üzere çevre dostu enerji politikalarının uygulanmasına yönelik projeler,
- Yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği alanlarında teknik ve mesleki kapasitenin artırılmasına yönelik projeler,
- Enerji verimliliği konusunda yerli üretimi önceleyen, verimi yüksek ekipman/cihazların kullanımı ve teknolojik entegrasyona uyumlu model uygulamaların desteklenmesini hedefleyen projeler,
- Enerji verimliliği alanında özellikle tarımsal sulamada enerji tasarrufuna yönelik model uygulamalar ve bilinçlendirme faaliyetlerini destekleyen projeler,
- Yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği alanlarında sektöre öncülük edecek yenilikçi ve verim artırıcı teknolojilerin geliştirilmesine yönelik pilot uygulamalar içeren projeler,
- Kırsal alanda tarım atıklarından enerji üretimi gibi sürdürülebilir çözümleri içeren biyogaz ve biyokütle enerjisi kullanımının yaygınlaştırılmasına yönelik Ar-Ge ve pilot uygulama projeleri,

Öncelik 4: Tarımsal Eğitim ve Yayım Projesi

Öncelik 4 İçin Uygun Proje Konuları:

- İklim değişikliğine uyum, toprak ve su kaynaklarının korunması ve etkin kullanımına yönelik kapasite ve farkındalık oluşturacak projeler,
- Tarımsal faaliyetler için geliştirilen yeni teknolojilerin üreticiler tarafından kullanımının yaygınlaştırılmasına yönelik projeler,
- Mevcut ve alternatif ürün yetiştiriciliği konusunda çiftçilere yeni teknik ve teknolojilerin tanıtılmasını amaçlayan projeler,
- Çiftçi örgütlerinde tarımsal danışmanlık, eğitim ve yayım hizmetlerinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar ile kamu dışı çiftçi eğitim merkezlerinin kurulması ve iyileştirilmesini amaçlayan projeler,
- Tarımsal üretimde ürün çeşitliliğinin sağlanmasına ve hayvansal üretimin geliştirilmesine yönelik eğitim (tarımsal mekanizasyon, basınçlı sulama sistemleri, bitki besleme ve gübreleme, zirai mücadele, sürü yönetimi, arıcılık vb.) ve model uygulamalar içeren projeler,
- Modern koruyucu hekimlik faaliyetleri kapsamında hayvancılık faaliyeti yürüten işletmelerin hastalık ve tedavi süreçlerine dair eğitim ve bilinçlendirme faaliyetleri içeren projeler,

Öncelik 5: Hayvancılığın Desteklenmesi

Öncelik 5 İçin Uygun Proje Konuları:

- Süt, et verim ve kalitesinin artırılmasına yönelik hayvan barınaklarının iyileştirilmesi, süt sağım ünitelerinin alınması, silaj üretimi ve paketlenmesi, örgütlü olmak koşuluyla, süt toplama merkezleri, soğuk süt tedarik zincirinin kurulması ve süt işleme tesisleri kurulmasına dair projeler,
- Hayvan yetiştiriciliğinde dijital üretim teknikleri, sürü yönetimi, modern barınak yönetimi vb. yenilikçi teknolojileri içeren projeler,
- Su ürünlerinde yetiştiricilik ve avcılıkta; üretim, ürün işleme ve pazarlamaya yönelik projeler,
- Hayvanların beslenmesi, barınması ve refahının sağlanması amacıyla kurulacak tesislerin makine-ekipmanın teminine veya bunların modernizasyonuna yönelik projeler,
- Uygunluk kriterlerini sağlayan kesimhane projeleri,
- Hayvansal üretime yönelik; ürün işleme, paketlenme ve pazarlama içeren projeler,
- Hayvan hastalıklarının azaltılmasına yönelik projeler,
- Küçükbaş hayvancılıkta parazit mücadelesine yönelik alet-ekipman desteği projeleri,
- Bal üretimi, verim ve kalitesinin artırılması, katma değeri yüksek arı ürünleri (polen, arı sütü, propolis, balmumu, arı zehri vb.) üretiminin desteklenmesi, damızlık ana arı ve ana arı yetiştirilmesi, laboratuvar altyapısının desteklenmesi, arıcılık ekipmanlarını içeren projeler,
- İpekböcekçiliğini geliştirme ve kaliteli ipek üretimine yönelik projeler,
- Yayla ve merada yetiştiricilik yapan çiftçilerin (göçerlerin) yaşam şartlarının iyileştirilmesine yönelik barınma çadırı, karavan ve güneş enerjili ekipman desteği vb içeren projeler,
- Mera ve yaylaklarda otlatmayı kolaylaştırıcı yapı ve tesis (sivat, gölgelik, suluk, tuzluk, kaşınma kazıkları, mera çitleri, portatif hayvan barınakları) yapılmasını hedefleyen projeler,

Öncelik 6: GAP Bölgesi'nde Kültürel Mirasın Korunması ve Turizmin Mezopotamya Çatı Markası Altında Geliştirilmesi

Öncelik 6 İçin Uygun Proje Konuları:

- Destinasyon yönetimi kapsamında oluşturulan ve turizm merkezi/turizm odağı olarak belirlenen bölgelerde, doğal ve kültürel kaynakları korumayı esas alan, bölgeye sosyo ekonomik fayda sağlayan, yerel turizmin geliştirilmesine yönelik katılımcı uygulama ve faaliyet içeren projeler,
- Destinasyon yönetimi temelinde potansiyel arz eden doğa, kültür, spor, gastronomi, sağlık turizmi, eko-turizm, kırsal turizm ve agro turizm vb. alternatif turizm çeşitlerinin geliştirilmesine yönelik projeler,
- Kırsal turizmde hizmet çeşitliliğinin ve kalitesinin artırılmasına yönelik projeler,
- Tarihi, doğal ve kültürel turizm değerlerinin destinasyon bazında gruplandırılarak tanıtılmasına yönelik projeler,
- Somut ve somut olmayan kültürel mirasın korunmasına ve turizme kazandırılmasına yönelik projeler,
- UNESCO'nun geçici ve kalıcı miras listesindeki alanlar başta olmak üzere, arkeoloji, edebiyat, tarih, tabiat konulu tematik kültür rotalarının belirlenmesi ve bunların tanıtımına yönelik projeler,
- Yöresel el sanatlarının lisanslı özel tasarımlarla üretilmesini, markalaşmasını ve pazarlanmasını destekleyen projeler,
- Alternatif turizm faaliyetlerini geliştirmek üzere bölgenin kırsal turizm altyapısının güçlendirilmesine yönelik projeler,
- Turizm sektöründe hizmet kalitesinin artırılması ve nitelikli insan kaynağının geliştirilmesine yönelik projeler,
- Bölgenin kendine has tarihi, doğal ve kültürel yapısını ön plana çıkarılması ve bu değerlerin turizm sektörüne kazandırılmasını amaçlayan turizm altyapısının iyileştirilmesine yönelik projeler,
- Bölgede tematik rotaların (gastronomi, koku, karavan vb.) işlevlendirilmesine yönelik projeler,
- Akıllı turizm uygulamaları ve dijital turizme yönelik (nesnelerin interneti, artırılmış ve sanal gerçeklik, yapay zeka, robotik vb. içeren) projeler,
- Sürdürülebilir turizm anlayışıyla, turizm sektöründe iklim değişikliğine uyum ve yeşil dönüşümü sağlayan çevre dostu, yenilenebilir enerji, enerji verimliliği, su ve atık yönetimi, geri dönüşüm vb. içeren projeler.

Öncelik 7: Kültürel, Sanatsal, Bilimsel ve Sportif Faaliyetlerin Desteklenmesi

Öncelik 7 İçin Uygun Proje Konuları:

- Kentsel ve kırsal alanlardaki kurumların kültür, sanat ve spor faaliyetlerine ilişkin kapasitelerinin iyileştirilmesi ve sürdürülebilirliğinin sağlanmasına yönelik projeler,
- Dezavantajlı yerleşim alanlarında yaşayan kadınlar, çocuklar ve gençlerin kültürel, sanatsal ve sportif etkinliklere erişimini artıracak projeler,
- Eğitim kurumlarının tiyatro, sinema, müzik, fotoğraf, resim ve benzeri nitelikteki sanatsal etkinliklerini desteklemeye yönelik eğitim ve etkinlik içeren projeler,
- Çocukların ve gençlerin spora yönlendirilmesi amacıyla kırsaldaki eğitim kurumlarının temel ihtiyaçlarının giderilmesi ve spor faaliyetlerinin desteklenmesine yönelik projeler,
- Seçilen pilot il/ilçeler için belirlenen geleneksel spor dallarının yaşatılmasına yönelik projeler,
- Çocuklara ve gençlere teknoloji projeleri geliştirmede gerekli temel bilgi ve teknik altyapı sağlayarak güncel teknolojiler hakkında vizyon kazandırıp, uzmanlaşmalarını sağlayacak yenilikçi ve özgün projeler.

Öncelik 8: İnsani ve Sosyal Gelişmeye Katkı Sunan Çalışmaların Desteklenmesi

Öncelik 8 İçin Uygun Proje Konuları:

- Kırılgan grupların sosyal ve ekonomik hayata katılımının desteklenmesine ve hayat boyu öğrenme olanaklarının geliştirilmesine yönelik projeler,
- Bölgedeki illerde genç ve kadın nüfusu arasında etkileşimin sağlanmasına yönelik projeler,
- Eğitimde ve istihdamda yer almayan gençlerin desteklenerek eğitime ve istihdama katılımının artırılmasına yönelik projeler,
- İstihdam alanında teknolojik gelişmelere bağlı değişimleri dikkate alan, toplumun tüm kesimlerine insana yaraşır iş fırsatları sunan uygulamaların yapılmasına yönelik projeler,
- Çocuk ve gençlerin okuma-yazma, okuduğunu anlama ve anlatma ile hayal kurma becerilerinin geliştirilmesine yönelik projeler,
- Özel gereksinimi olan bireyler ve yaşlıların toplumla bütünleşmesini sağlayacak uygulamaların yapılmasına yönelik projeler,
- Özel gereksinimi olan bireylerin eğitime erişimlerini kolaylaştıracak projeler,
- Kurum ve kuruluşların beşeri sermayesinin güçlenmesine katkı sunacak projeler,
- Kadınlar ve gençler tarafından kurulan üretici örgütlerinin kurumsal kapasitelerinin güçlendirilmesi, ürün kalitelerinin artırılması, pazar ağlarının geliştirilmesi ve e-ticarete erişimlerini destekleyecek projeler,
- Yerel dokumaların ve geleneksel el sanatlarının ekonomik değere dönüşmesi yoluyla kadın ve gençlere istihdam sağlayacak projeler,
- Doğal afetlerden etkilenen nüfusun yaşam koşullarının iyileştirilmesine yönelik sosyal ve ekonomik güçlenmeye katkı sunacak projeler.

Proje Bütçesi Limitleri	<p>Asgari Proje Bütçesi: 1.000.000 TL Azami Proje Bütçesi: Üst sınır bulunmamaktadır.</p> <p>NOT: Proje toplam bütçesi 50.000.000 TL ve üzeri projeler fizibilite raporu gerektirmektedir. Bu bütçeyi aşan projelerin bu aşamada fizibilitesi hazır şekilde sunulması değerlendirme açısından olumlu olmakla birlikte zorunlu değildir. Ancak projenin olumlu değerlendirilmesi durumunda GAP İdaresinin belirteceği süre zarfında fizibilitenin sunulması zorunludur.</p>
Proje Süresi	<p>Asgari 6 ay – Azami 18 ay</p>
Uygun Başvuru Sahipleri	<p>Program kapsamındaki konularda GAP Bölgesi'nde hizmet veren; Valilikler Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları (YİKOB), İl Özel İdareleri, Kaymakamlıklar, Belediyeler, Kalkınma Ajansları, Araştırma Kuruluşları, Üniversiteler Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşları</p>

KİMLER BAŞVURAMAZ?

Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları, OSB'ler, Sivil Toplum Kuruluşları ile diğer gerçek ve tüzel kişiler programa başvuru sahibi olarak başvuramaz.

ÖNEMLİ

Uygun başvuru sahiplerinin meslek kuruluşları, sivil toplum kuruluşları ile diğer gerçek ve tüzel kişiler iş birliği içerisinde hazırladığı ve bu kuruluşların üyelerini doğrudan olumlu yönde etkileyen projelerin sunulması durumunda bu tarz projelere öncelik verilecektir.

PROJE ORTAĞI/ORTAKLARININ UYGUNLUĞU

Proje ortağı, desteğe konu olan proje veya faaliyetin yürütülmesi sürecinde veya sonucunda doğrudan veya dolaylı fayda veya menfaat elde ederek bunun karşılığında yararlanıcıya projenin yürütülmesinde, iştirakçilerle birlikte katkıda bulunan kurum ve/veya kuruluştur. Başvuru sahibinin ortakları projenin tasarlanmasına ve uygulanmasına katılabilecek ve yaptıkları masraflar destek yararlanıcısının yaptığı masraflarla aynı koşullarda kabul edilebilecektir.

İştirakçiler:

Desteğe konu proje veya faaliyetin yürütülmesi sürecinde veya sonucunda, doğrudan fayda veya menfaat elde etmeden yararlanıcıya projenin yürütülmesinde katkıda bulunan kişiyi veya kurumu temsil eder.

MALİYETLERİN UYGUNLUĞU

Desteklenecek projelerin bütçelerinin gerçekçi ve mali yönetim prensipleriyle uyumlu olması, maliyet etkinliğini sağlaması zorunludur. Ayrıca, proje bütçesi tam ve detaylı olarak sunulan projeler öncelikli olarak değerlendirilir.

Alt projelerin bütçeleri katma değer vergisi (KDV) dâhil hazırlanır ve İdareye teklif edilir. Asgari ve azami tutarlar ve destekleme oranları aşağıdaki tabloda belirtilmiş olan limitler içerisinde olmalıdır. Proje içerisinde yer alan bütçe kalemlerine dair uygun olmayan maliyetler aşağıda başlıklar halinde belirtilmiştir. Proje toplam bütçesi 50.000.000 TL ve üzeri projeler fizibilite raporu gerektirmektedir. Bu bütçeyi aşan projelerin bu aşamada fizibilitesi hazır şekilde sunulması değerlendirme açısından olumlu olmakla birlikte zorunlu değildir. Ancak projenin olumlu değerlendirilmesi durumunda GAP İdaresinin belirteceği süre zarfında fizibilitenin sunulması zorunludur.

Öncelik Adı	Proje Asgari Bütçesi (TL)	Projenin Desteklemeye Esas Azami Tutarı (TL)	Eş Finansman
Öncelik 1: Tarımda Yenilikçi, Rekabetçi Uygulamaların Yaygınlaştırılması	1.000.000	Sunulacak projeler için bir üst sınır bulunmamaktadır	Eş finansman oranı en az %10 olmalıdır. Projelerde yararlanıcı olması halinde en az %30 eş finansman sağlanacaktır.
Öncelik 2: Tarım ve Tarıma Dayalı Sanayide Entegre Kaynak Verimliliği	1.000.000	Sunulacak projeler için bir üst sınır bulunmamaktadır	Eş finansman oranı en az %10 olmalıdır.
Öncelik 3: Yenilenebilir Enerji ve Enerji Verimliliği	1.000.000	Sunulacak projeler için bir üst sınır bulunmamaktadır	Eş finansman oranları üniversiteler ve araştırma enstitüleri için en az %10, diğer uygulayıcı kuruluşlar için en az %50 olarak uygulanır.
Öncelik 4: Tarımsal Eğitim ve Yayım	1.000.000	Sunulacak projeler için bir üst sınır bulunmamaktadır	Eş finansman oranı en az %10 olmalıdır.
Öncelik 5: Hayvancılığın Desteklenmesi	1.000.000	Sunulacak projeler için bir üst sınır bulunmamaktadır	Eş finansman oranı en az %30 olmalıdır. Üretici örgütlerinin proje ortağı olması halinde eş finansman oranı en az %10 olmalıdır.
Öncelik 6: GAP Bölgesi'nde Kültürel Mirasın Korunması ve Turizmin Mezopotamya Çatı Markası Altında Geliştirilmesi	1.000.000	Sunulacak projeler için bir üst sınır bulunmamaktadır	Uygulayıcı kuruluşlardan en az %20 oranında eş finansman alınır. Bu oran, büyükşehir belediye başkanlıkları için en az %30 olarak uygulanır.

Öncelik 7: Kültürel, Sanatsal, Bilimsel ve Sportif Faaliyetlerin Desteklenmesi	1.000.000	Sunulacak projeler için bir üst sınır bulunmamaktadır	Eş finansman oranı en az %10 olmalıdır.
Öncelik 8: İnsani ve Sosyal Gelişmeye Katkı Sunan Çalışmaların Desteklenmesi	1.000.000	Sunulacak projeler için bir üst sınır bulunmamaktadır	Eş finansman oranı en az %10 olmalıdır.

Not: Proje bütçeleri KDV dâhil hazırlanmalıdır.

ÖNEMLİ

Ekonomik, Kültürel ve Sosyal Kalkınma Projeleri Ön Teklif Çağrısı (GAP EKÜS) için teklifler 2024 yılında alınmaktadır. Yapılan değerlendirmeler sonucunda başarılı olan projeler Kamu Yatırım Programı Takvimi doğrultusunda 2025 yılı Ocak ayı içerisinde ilan edilecek ve uygulama süreçleri 2025 yılı içerisinde başlatılacaktır. Dolayısıyla proje bütçeleri belirlenirken bu husus dikkate alınarak tutarların belirlenmesi önem arz etmektedir.

Uygun Olmayan Maliyetler

Uygun olmayan maliyetler aşağıda maddeler halinde sıralanmıştır;

- Başvuru sahibinin veya proje kapsamında görev alan kişilerin kusur ve ihmalleri sebebiyle doğacak olan ceza, zam, faiz ve sair giderler,
- Borçlar, zarar veya borç karşılıkları,
- Faiz borcu,
- Hali hazırda başka bir kapsamda finanse edilen proje, faaliyet ve iş kalemleri,
- Projenin yürütüleceği binanın ya da arsanın satın alma ve kira giderleri,
- Proje dışı faaliyetlerde istihdam edilen personel giderleri,
- Uygulayıcı kuruluşların cari giderlerini kapsayan maliyet kalemleri,
- Taşıt alımı,
- İkinci el mal (makine teçhizat) alımları,
- Kiralama giderleri (proje faaliyetleri kapsamında yapılan dönem/gün belirtilmesi koşulu ile taşıt kiralamaları hariç),
- Yıpranma payı giderleri,
- Proje yararlanıcıları dışında üçüncü taraflara verilecek olan kredi/hibeler,
- Leasing (finansal kiralama),
- Araç yakıt giderleri,
- Enerji nakil hattı, kuyu açma, pompaj tesisi ve terfi hattı giderlerinin faaliyet bütçesinde yer alması mümkün olmayacaktır.

Bununla birlikte tüm projeler her koşulda meri mevzuata uygun olmalı ve aşağıdaki konuları kesinlikle içermemelidir:

- a) Siyasi veya etnik içerikli faaliyetler,
- b) Hukuka, kamu düzenine, genel sağlığa ve toplumun genel ahlak anlayışına aykırı faaliyetler,
- c) Gayrimenkul yatırımları, salt bina inşaatı projeleri,
- ç) Yalnızca çalıştaylar, seminerler, teknik gezi, fuar, konferanslar veya kongrelere katılımı öngören ve bu faaliyetlere ilişkin bireysel sponsorluklar içeren projeler,
- d) Eğitim veya kurslar için burs verilmesi,
- e) Kurum ve kuruluşların rutin faaliyetlerini finanse etmeyi amaçlayan, cari giderlerini kapsayan projeler,
- f) Hâlihazırda başka bir hibe programından desteklenen faaliyet kalemleri,
- g) Proje başlangıcından önce yapılan her türlü faaliyet,
- ğ) Yalnızca araştırmadan ibaret olan akademik, teorik veya deneysel çalışmalar, kurum ve kuruluşların asli görevleri arasında yer alan test ve analizler,
- h) Sosyal yardım mahiyetindeki projeler,
- ı) Bankacılık, sigortacılık, mali hizmetler kapsamındaki faaliyetler,
- i) Programın uygulandığı iller dışından sunulan projeler,
- j) Altyapı açısından asgari yeterliliğe sahip olmayan projeler,
- k) Desteklerin, destek veya burs olarak tekrar dağıtılması,
- l) Yerel idareler tarafından yapılması zorunlu olan salt fiziki altyapı yatırımlarından ibaret olan projeler (kanalizasyon ve içme suyu, rekreasyon alanları, cephe giydirme, sokak sağlıklaştırması, otopark vb.)

Aynı Katkılar

Proje sahibi ya da ortağı tarafından yapılacak aynı katkılar başvuru sahibi, ortakları ya da iş birliği yapan kişi/kurumlar tarafından projeye sağlanacak arazi, makine ve ekipman, malzeme ve personel katkısı olarak ifade edilmekte olup uygun maliyet olarak değerlendirilmezler. Bu nedenle faydalanıcı tarafından sağlanan eş finansman olarak kabul görmezler. Ancak proje kapsamında aynı katkısı olan projeler öncelikli olarak değerlendirilir.

ÖNEMLİ

Teklif edilen projeler için varsa alınması gereken izin, ruhsat, onay vb. belgeler nihai değerlendirme aşamasında proje sahibinden talep edilecektir. Ancak ön çağrı aşamasında bu belgelerin sunulması projenin olumlu değerlendirilmesine katkı sunabilecek bir husustur.

BAŞVURU ŞEKLİ VE YAPILACAK İŞLEMLER

Başvuru Nereye ve Nasıl Yapılır?

Program kapsamında ön başvurusu yapılacak proje teklifleri EK 1'de bulunan Ön Başvuru Formu doldurularak proje.gap.gov.tr üzerinden sisteme yüklenecektir. Ön başvurusu yapılacak program ve ön başvuru süreci hakkında gerekli bilgilendirme GAP BKİ uzmanları tarafından illerde kurulacak yardım masalarında yapılacaktır. Ön Başvuru Formu istenilen standart formata (EK 1) uygun olarak düzenlenmelidir. Aksi takdirde başvuru geçersiz sayılacaktır.

ÖNEMLİ

Ekonomik, Kültürel ve Sosyal Kalkınma Projeleri 2025 Yılı Ön Teklif Çağrısı (GAP EKÜS 2025) iki aşamalı olarak gerçekleştirilecektir. Hazırlanmış olan bu teklif çağrısı metni ön başvuru sürecine dair detayları kapsamaktadır. Ön başvuru sürecinden başarıyla geçen projeler ikinci aşama olan nihai değerlendirme aşamasına geçebilecektir. Nihai değerlendirme sürecine ilişkin detaylar başarılı proje sahiplerine ayrıca bildirilecektir.

HATIRLATMA

Başvuru sahiplerinin programa sayı anlamında proje sunma sınırı bulunmamaktadır. Ancak proje sayısının çok, niteliğinin düşük olması kurumun aleyhine bir durum teşkil edebileceğinden az sayıda ve nitelikli, iyi hazırlanmış proje ile başvurulması önerilmektedir.

Sisteme yüklenen proje başvurularının değerlendirilmesi GAP BKİ Başkanlığınca oluşturulan komisyon marifetiyle yapılacaktır. Başvuru formu dışında İdare tarafından, Proje teklif formuna ilişkin zorunlu ve destekleyici belgeler de değerlendirme sürecinde İdare tarafından gerekli görülmesi durumunda talep edilebilecektir.

Proje Teklifinin İdari, Teknik ve Mali Yönden Değerlendirilmesi;

Yapılan uygunluk kontrollerinde uygun ve ön değerlendirme kriterleri kapsamında yeterli görülen projeler Proje Değerlendirme Komisyonu tarafından değerlendirilir.

Bu değerlendirmelerde;

- Potansiyel uygulayıcı kuruluşların projenin uygulandığı dönem boyunca faaliyetlerini sürdürebilmeleri ve gerekirse projenin finansmanını sağlayacak istikrarlı ve yeterli mali kaynaklara sahip olmaları,
- Potansiyel uygulayıcı kuruluşların teklif edilen projeyi başarıyla tamamlayabilmek için gereken profesyonel yeterliliklere sahip olmaları,
- Projenin program amaçlarıyla tutarlı olması,
- Projenin amaç, hedef ve faaliyetlerinin uygunluğu,
- Bilginin yayılması ile sonuçların tekrarlanması,
- Sürdürülebilirlik,
- Maliyet etkinliği gibi unsurlar dikkate alınır.

HATIRLATMA

Başvuruların kabulü, proje teklif çağrısının ilanı ile başlar. Proje başvurusunun başvuru sahipleri tarafından İdarenin proje teklif çağrısı ilanında belirtilen son başvuru tarihi ve saatine uygun olarak proje.gap.gov.tr sistemi üzerinden yapılması zorunludur.

Son Başvuru Tarihi

Başvuruların yapılması için son tarih 22 Mart 2024 saat 17.30'dur.

Daha Fazla Bilgi Almak İçin

Projelerin gerek hazırlanması gerekse başvuru sürecinde doğabilecek tereddütlerin giderilmesi için başvuru sahipleri, aşağıda belirtilen e-posta, telefon ve internet adreslerinden bilgi edinebilecektir. GAP BKİ tarafından oluşturulan ve başvuruya ait bilgilendirmelerin yapılacağı yardım masaları çalışma takvimi duyurusu www.gap.gov.tr sitesinden yapılacaktır.

GAP BKİ, uygulama rehberi ve diğer bilgilendirici dokümanlarda açıklanmayan ve/veya tereddüt yaratan hususlara dair başvuru sahipleri tarafından e-posta ve telefon yoluyla iletilen soruların cevaplarını, internet adresindeki sıkça sorulan sorular (SSS) bölümünde paylaşacaktır.

E-posta adresi : proje@gap.gov.tr

Telefon : (0 414) 317 20 00

İnternet Adresi : www.gap.gov.tr

HATIRLATMA

“Sıkça sorulan sorular ve cevaplar” (SSS) başlığı altında yayımlanan bilgiler, uygulama rehberini bütünler ve bağlar. Bu bağlamda, bu bilgiler proje sahipleri ve ortakları tarafından takip edilmelidir.

PROGRAM TAKVİMİ

Süreç	Dönem
Proje Teklifi Duyurularının Yapılması ve Ön Başvuruların Alınması	16 Şubat-22 Mart 2024
İl Bilgilendirme Toplantılarının Yapılması	26 Şubat-1 Mart
Ön Başvuruların Değerlendirilmesi	25 Mart-5 Nisan
Uygun Görülen Projelerin Ek Belgelerinin Tamamlanması ve Nihai Değerlendirmenin Yapılması	30 Nisan
Destek Almaya Hak Kazanan Projelerin Duyurulması	Ocak 2025

EKLER:

EK1: Ön Başvuru Formu

